

ALTERNATIVA SÄTT ATT HANTERA LATRIN

Latrinkompost

Att kompostera latrin är inte svårt, men det krävs intresse och vissa kunskaper. Man får räkna med att det tar lite tid att sköta komposten, men vinsten är en näringsrik kompostmull. Det blir lättare att kompostera om man kompletterar sin toalett med en urinavskiljare. Urin leds då till urintank/behållare som regelbundet ska, om det är möjligt, tömmas och spridas på fastigheten enligt anvisningar från miljökontoret, eller tömmas och omhändertas genom kommunens försorg.

Urin bör spridas utspädd så nära markytan som möjligt och vattnas eller myllas ned så snart den spridits. Rekommenderad minimiareal för spridning är minst 40-50 m² beväxt yta per person (permanentboende). Separerad urin får inte ledas till bad, disk och tvättvattenavloppet.

En väl genomtänkt hantering och god personlig hygien är viktigt för att minska exponeringen av smittämnen för fastighetsägaren. Smittrisk finns framför allt i samband med hanteringen av obehandlade fekalier. Försiktighet behöver iakttas och någon form av behandling/hygienisering behövs före spridning. Hygienisering kan ske genom varm-kompostering (> 50°C med tre vändningar under en vecka), ammoniakhygienisering eller lagring i mer än 1 år.

Kompostbehållarnas volym

För latrinkompostering rekommenderas 2 behållare eller behållare med två fack. Storleken på behållarna bör dimensioneras så att lagring i minst 12 månader kan uppnås och lämplig volym beror på om man är permanent- eller fritidsboende samt nyttjandegrad. För permanentboende rekommenderas behållarna vara 2 x 500 liter för en familj och för fritidsboende rekommenderas 2 x 350 liter.

Skötsel

Behållarna ska användas växelvis. Börja med ett lager torvströ i botten på den ena behållaren. Varva sedan latrin med trädgårdsavfall eller torvströ.

Undvik kemiska tillsatser. När behållaren fylts till 2/3 alternativt använts under ca 6 månader, avbryts tillförseln av material. Komposten bör nu stå minst 12 månader. Under tiden används övriga behållare, vilka sätts igång på samma sätt som den första. Efter 12 månaders kompostering töms behållaren och komposten ska myllas ned.

Rekommenderad minimiareal för spridning av komposterade och långtidslagrade fekalier är 10 m² beväxt yta per person (permanentboende). För gödsling av ytor för odling av livsmedel som är i kontakt med jorden och som ska konsumeras råa rekommenderas minst 2 växtsäsonger mellan spridning och skörd. I övriga fall (ex. bärbuskar, fruktträd och potatis) rekommenderas 1 växtsäsong. Om annat än livsmedel odlas, ex blommor, kan kortare tid tillämpas. Det är viktigt att komposteringen sköts så att olägenhet inte uppstår för omkringboende.

Ansökan om tillstånd för latrinkompost måste lämnas till miljökontoret i din kommun.

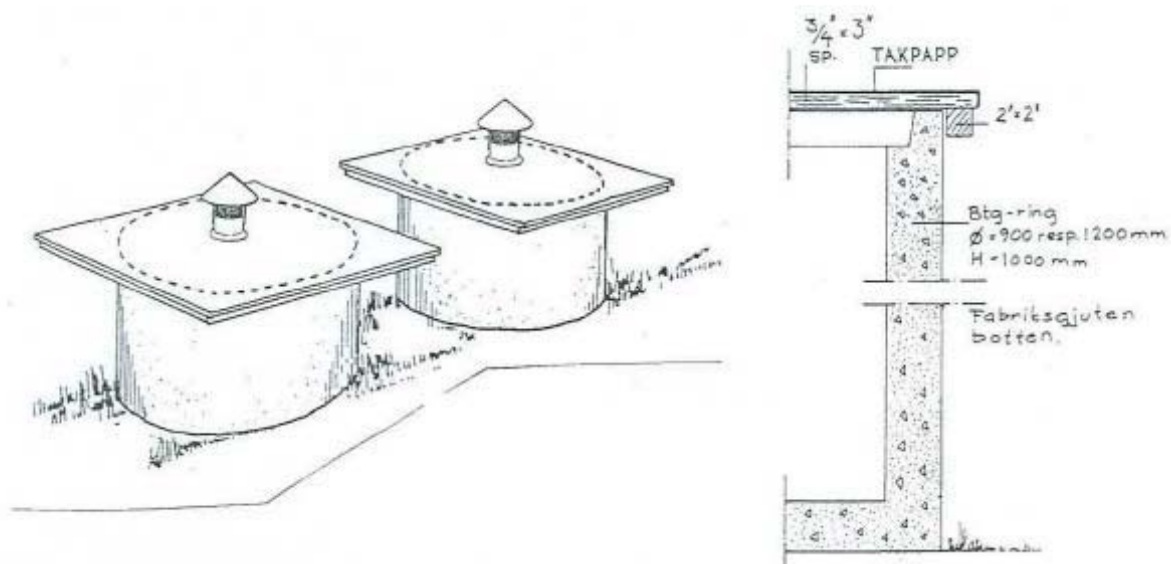
Kompostbehållarna kan antingen vara sådana som man bygger själv eller färdigköpta. Placera komposten enligt följande punkter:

- ovan mark på den egna tomten
- behållarna ska vara försedda med tät botten minst 30 cm upp på vägg
- ej närmare tomtgräns än 5 m
- om man väljer större behållare kan latrin samkomposteras med hushållsavfall

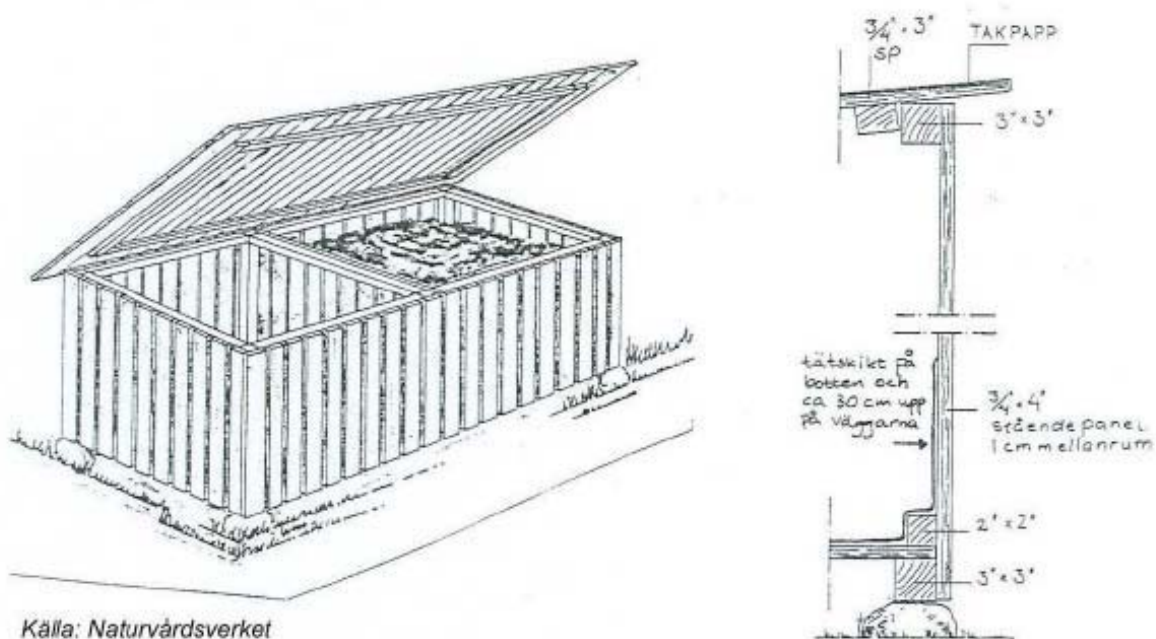
Hemmabyggt kompostbehållare

Om man ska bygga sin egen kompost, ska man redovisa hur den ser ut för miljökontoret. Här finns förslag på hur en kompost kan byggas.

Exempel på betongkompost, en sluten kompost med ventilation i locket, se nedan.

Exempel på träkompost med tätt lock och ventilation genom övre delen av sidorna, se nedan.

Källa: Naturvårdsverket

Färdigköpta kompostbehållare

Det finns färdiga kompostbehållare för latrinkompostering att köpa. Konsumentverket har en marknadsöversikt "Kompostbehållare" från mars 2004 som går att ladda ner efter beställning från Konsumentverkets hemsida, www.radron.se, eller beställa på tel. 08-6744310. I skriften finns också kompostråd.

Torrtoalett

Det finns flera olika varianter på torrtoaletter. En del spolas också med vatten för att lättare kunna transportera avfallet till en separat behållare. Det finns också toaletter som separera urin.

Torrtoaletter/biologiska toaletter kräver mer tillsyn och skötsel än en "vanlig" toalett.

Kontakta **alltid** kommunens miljökontor för att få besked om toalettinstallationer kräver tillstånd.

Multrum

Är en stor behållare placerad under toalettutrymmet för samkompostering av latrin och hushållsavfall.

Hybridtoaletter

I toaletten spolas avfallet bort med vatten. Spolningen gör att behållaren inte behöver placeras rakt under toalettstolen.

Mulltoaletter

Mulltoaletter har en mindre behållare i anslutning till toalettstolen och kräver vanligtvis el-anslutning och placering i uppvärmt utrymme.

Torrtoaletter för latrinkompostering – urinseparerande

Toaletterna kallas också förtorkningstoaletter. Urinen avskiljs och avfallet torkar ut.

Torrtoaletter för latrinkompostering – ej urinseparering

Dessa toaletter är väldigt enkla och ofta den billigaste lösningen om man komposterar sin latrin.

Paketeringstoalett

I toaletten finns en plastfolie som försluts efter varje användning av toaletten. Det är viktigt att man väljer komposterbar plast när man väljer denna toalett. (Den finns också med vanlig plast). Plastpåsar komposteras sedan i en latrinkompost enligt ovan.

Frystoalett

Toaletten är en torrtoalett, men avfallet fryses ner i toaletten. När kärlet ska tömmas tinas avfallet och hanteras genom latrinkompostering enligt ovan. Nedfrysningen ger hög elförbrukning.

Förbränningstoalett

Toaletten förbränner urin och fekalier vid hög temperatur till aska. Förbränningen ger hög elförbrukning.

Snålspolande toalett med slutan tank

I vissa fall kan det vara möjligt att installera vattentoalett ansluten till en slutan tank. En förutsättning är att toaletten är placerad så att slamtömningsfordon lätt kan ta sig till platsen.

Toalett med inbyggd tank

På andra platser kan en toalett av typ "Mullmaja" vara alternativet till torrtoalett med latrinhämtning. En sådan toalett består av ett toalettutrymme med en underliggande tank. Tanken tömmer antingen på plats av ett slamtömningsfordon alternativt tas toaletten med för tömning på annan plats.

Du kan också få mer tips om olika toalettlösningar på avloppsguidens hemsida www.avloppsguiden.se.